

**“PROVIDING INFORMATION
AND ADVOCACY FOR UPR”**

Globe International NGO
14 september 2011

ХҮНИЙ ЭРХИЙН ЗӨВЛӨЛ

ХҮНИЙ ЭРХИЙН ЗӨВЛӨЛ НЬ (ХЭЗ) НЬ НҮБ-ЫН ЕРӨНХИЙ АССАМБЛЕЙН 2006 ОНЫ 3-Р САРЫН 15-НЫ ӨДРИЙН 60/251 ТООТ ШИЙДВЭРЭЭР 60 ГАРУЙ ЖИЛИЙН ХУГАЦААНД НҮБ-ЫН ХҮНИЙ ЭРХИЙН АСУУДЛЫГ ХАРИУЦАН АЖИЛЛАСАН ХҮНИЙ ЭРХИЙН КОМИССЫН ОРОНД БАЙГУУЛАГДСАН.

ЕРӨНХИЙ АССАМБЛЕЙД ШУУД ХАМААРДАГ, НҮБ-ЫН ЗАСГИЙН ГАЗАР ХООРОНДЫН ҮНДСЭН БАЙГУУЛЛАГА ЮМ.

ХЭЗ НЬ НҮБ-ЫН ГИШҮҮН 192 УЛС ДАХЬ ХҮНИЙ ЭРХИЙН ТӨЛӨВ БАЙДЛЫГ ДӨРВӨН ЖИЛ ТУТАМД ДҮГНЭН ХЭЛЭЛЦЭЖ БАЙХ ШИНЭ МЕХАНИЗМ БИЙ БОЛГОЖ ЕРӨНХИЙ АССАМБЛЕЙН ШИЙДВЭРЭЭР ХЭЗ-ИЙН НЭГ ҮНДСЭН ЧИГ ҮҮРЭГ НЬ БОЛОН БАТЛАГДСАН.

UPR ГЭЖ ЮУ ВЭ?

Хүний эрхийн хэлэлцүүлгийн шинэ механизм

- Хүний эрхийг хангах, хамгаалах талаарх улс орнуудын үүрэг амлалтын хэрэгжилтийг 4 жил тутам НҮБ-ын гишүүн бүх улсыг хамран байнга илтгэх, үнэлэх
- Хамтын ажиллагаанд үндэслэнэ /Засгийн газар, ТББ, ХЭҮК, хүний эрхийн хүрээлэн институт, судлаачид г.м/
- Бүх улсуудад тэгш хандах /НҮБ-ын гишүүдээс олон улсын хүний эрхийн гэрээ хэлэлцээрт нэгдэн ороогүй олон улс орон гэрээний хороодын хяналтаас гадуур үлддэг байсан/
- Гэрээний хороодын үйл ажиллагаатай давхардахгүй байх /Гэрээний хороод нь зөвхөн тухайн гэрээний гишүүн орнуудад хамааралтай бөгөөд зөвхөн тухайн гэрээнийхээ хэрэгжилтийг хянан хэлэлцдэг. Харин UPR нь аль нэгэн гэрээгээр хязгаарлагдахгүй хүний эрхийн бүхий л асуудлыг нэг дор хэлэлцэх боломж олгосон/

UPR-ийн зорилго

- Хүний эрхийн нөхцөл байдлыг дээшлүүлэх
- Улсуудын хүний эрхийн үүрэг, хариуцлагын хэрэгжилт, дэвшилттэй болон бэрхшээлтэй асуудлыг тодорхойлох
- Улсуудын хүний эрхийг хамгаалах чадавхийг дээшлүүлэх
- Сайн туршлагаа хуваалцах, хамтын ажиллагааг хөгжүүлэх
- Хүний эрхийн олон улсын бусад арга, хэрэгслүүдийн үйл ажиллагааг уялдуулах

UPR-ийг хэн явуулах вэ?

- UPR-ийн Ажлын хэсэг: ХЭЗ-ийн 47 гишүүдээс бүрдэнэ.
- Гурвал илтгэгч/Troika/: Хэлэлцүүлгийг удирдан явуулах 3 илтгэгчийг ХЭЗ-ийн гишүүдийн дотроос томилно.
  - о Газар зүйн 3 өөр бүсээс
  - о Холбогдох улс 1 илтгэгчийг санал болгох эрхтэй
  - о Илтгэгч тухайн улсын хэлэлцүүлэг дээр ажиллахаас татгалзаж болно.

UPR ЮУНД ҮНДЭСЛЭХ ВЭ?

- ✓ Засгийн газрын бэлтгэн ирүүлэх **Үндэсний илтгэл**
- ✓ НҮБ-ийн хүний эрхийн болон төрөлжсөн байгууллагуудын мэдээллийн эмхтгэл
- ✓ Холбогдох талуудын илтгэл: ТББ, ХЭҮК, хүний эрхийн хүрээлэн институт, судлаачид /илтгэл нь Үндэсний илтгэлээс түрүүлж очсон байх, Үндэсний илтгэлийн

Засгийн газрын бэлтгэх илтгэлийг яагаад **Үндэснийх гэж байна вэ?**

Үндэсний хэмжээнд холбогдох бүх талуудтай өргөнөөр зөвлөлдөн бэлтгэхийг ХЭЗ-ийн тогтоолоор Засгийн газруудад зөвлөмжилсөн байдаг.

UPR юуг шалгах вэ? /доорх баримт бичгүүдийн хэрэгжилт/

- ✓ НҮБ-ын Дүрэм
- ✓ Хүний Эрхийн Түгээмэл Тунхаглал
- ✓ Тухайн улсын нэгдэн орсон хүний эрхийн олон улсын гэрээнүүд
- ✓ Зөвлөлийн гишүүнээр элсэхдээ болон Дээд хэмжээний уулзалтан дээр авсан үүрэг амлалтууд
- ✓ Олон улсын хүмүүнлэгийн эрх зүй

UPR-ийн үе шат

- ТББ-д, ХЭҮК-ын илтгэл бэлтгэх
- Засгийн газрын илтгэл бэлтгэх
- UPR-ийн Ажлын хэсгийн хуралдаан илтгэл хэлэлцэх
- ХЭЗ-ийн Бүгд хуралдаанаар UPR-аас гарах шийдвэрийг батлах

UPR-ЫН ЭХНИЙ МӨЧЛӨГ 2008 ОНЫ 4-Р САРД ЭХЭЛСЭН. 2011 ОНЫ 10-Р САРД ДУУСНА.

Human Rights Council Universal Periodic Review												
	1st Session (2008)	2nd Session (2008)	3rd Session (2008)	4th Session (2009)	5th Session (2009)	6th Session (2009)	7th Session (2010)	8th Session (2010)	9th Session (2010)	10th Session (2011)	11th Session (2011)	12th Session (2011)
1	Morocco	Gabon	Botswana	Cameroon	Central African Republic	Côte d'Ivoire	Angola	Guinea	Liberia	Mozambique	Seychelles	Swaziland
2	South Africa	Ghana	Burkina Faso	Djibouti	Chad	Democratic Republic of the Congo	Egypt	Guinea-Bissau	Libyan Arab Jamahiriya	Namibia	Sierra Leone	Togo
3	Tunisia	Mali	Burundi	Mauritius	Comoros	Equatorial Guinea	Madagascar	Kenya	Malawi	Niger	Somalia	Uganda
4	Algeria	Zambia	Cape Verde	Nigeria	Congo	Eritrea	Gambia	Lesotho	Mauritania	Rwanda	Sudan	United Republic of Tanzania
5	Bahrain	Benin	Turkmenistan	Senegal	Vanuatu	Ethiopia	Qatar	Kiribati	Lebanon	Sao Tome and Principe	Palau	Zimbabwe
6	India	Japan	Tuvalu	Bangladesh	Viet Nam	Bhutan	Fiji	Kuwait	Maldives	Myanmar	Papua New Guinea	Syrian Arab Republic
7	Indonesia	Pakistan	United Arab Emirates	China	Yemen	Brunei Darussalam	Iran (Islamic Republic of)	Kyrgyzstan	Marshall Islands	Nauru	Samoa	Tajikistan
8	Philippines	Republic of Korea	Uzbekistan	Jordan	Afghanistan	Cambodia	Iraq	Lao People's Democratic Republic	Micronesia (Federated States of)	Nepal	Singapore	Thailand
9	Argentina	Sri Lanka	Colombia	Malaysia	Uruguay	Cyprus	Kazakhstan	Grenada	Mongolia	Oman	Solomon Islands	Timor Leste
10	Ecuador	Tonga	Bahamas	Saudi Arabia	Belize	Democratic People's Republic of Korea	Bolivia	Guyana	Honduras	Paraguay	Saint Vincent and the Grenadines	Trinidad and Tobago
11	Brazil	Guatemala	Barbados	Cuba	Chile	Costa Rica	Nicaragua	Haiti	Jamaica	Saint Kitts and Nevis	Suriname	Venezuela (Bolivarian Republic of)
12	Netherlands	Peru	Israel	Mexico	Malta	Dominica	El Salvador	Spain	Panama	Saint Lucia	Belgium	Antigua and Barbuda
13	Finland	France	Liechtenstein	Canada	Monaco	Dominican Republic	Italy	Sweden	United States	Australia	Denmark	Iceland
14	United Kingdom	Switzerland	Luxembourg	Germany	New Zealand	Norway	San Marino	Turkey	Andorra	Austria	Greece	Ireland
15	Poland	Romania	Montenegro	Russian Federation	Slovakia	Portugal	Slovenia	Armenia	Bulgaria	Estonia	Hungary	Lithuania
16	Czech Republic	Ukraine	Serbia	Azerbaijan	The Former Yugoslav Republic of Macedonia	Albania	Bosnia and Herzegovina	Belarus	Croatia	Georgia	Latvia	Moldova

UPR-ЫН 2 ДАХЬ МӨЧЛӨГ 2012 – 2016 ОНД

Human Rights Council Universal Periodic Review (Second Cycle)

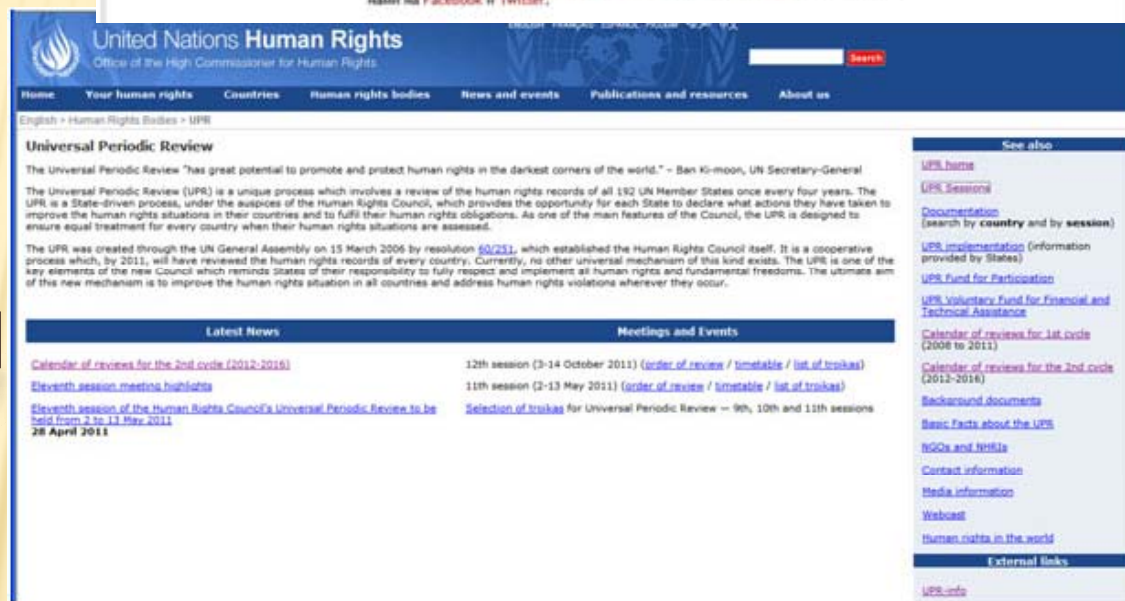
13 th session (2012)	14 th session (2012)	15 th session (2013)	16 th session (2013)	17 th session (2013)	18 th session (2014)	19 th session (2014)	20 th session (2014)	21 st session (2015)	22 nd session (2015)	23 rd session (2015)	24 th session (2016)	25 th session (2016)	26 th session (2016)
Bahrain	Czech Republic	France	Turkmenistan	Saudi Arabia	New Zealand	Norway	Italy	Kyrgyzstan	Belarus	Micronesia	Namibia	Suriname	Togo
Ecuador	Argentina	Tonga	Burkina Faso	Senegal	Afghanistan	Albania	El Salvador	Kiribati	Liberia	Lebanon	Niger	Greece	Syrian Arab Republic
Tunisia	Gabon	Romania	Cape Verde	China	Chile	Democratic Republic of the Congo	Gambia	Guinea	Malawi	Mauritania	Mozambique	Samoa	Venezuela (Bolivarian Republic of)
Morocco	Ghana	Mali	Colombia	Nigeria	Viet Nam	Côte d'Ivoire	Bolivia	Lao People's Democratic Republic	Mongolia	Nauru	Estonia	Saint Vincent and the Grenadines	Iceland
Indonesia	Peru	Botswana	Uzbekistan	Mexico	Uruguay	Portugal	Fiji	Spain	Panama	Rwanda	Paraguay	Sudan	Zimbabwe
Finland	Guatemala	Bahamas	Tuvalu	Mauritius	Yemen	Bhutan	San Marino	Lesotho	Maldives	Nepal	Belgium	Hungary	Lithuania
United Kingdom	Benin	Burundi	Germany	Jordan	Vanuatu	Dominica	Kazakhstan	Kenya	Andorra	Saint Lucia	Denmark	Papua New Guinea	Uganda
India	Republic of Korea	Luxembourg	Djibouti	Malaysia	The Former Yugoslav Republic of Macedonia	Democratic People's Republic of Korea	Angola	Armenia	Bulgaria	Oman	Palau	Tajikistan	Timor Leste
Brazil	Switzerland	Barbados	Canada	Central African Republic	Comoros	Brunei Darussalam	Iran (Islamic Republic of)	Guinea-Bissau	Honduras	Austria	Somalia	United Republic of Tanzania	Republic of Moldova
Philippines	Pakistan	Montenegro	Bangladesh	Monaco	Slovakia	Costa Rica	Madagascar	Sweden	United States of America	Myanmar	Seychelles	Antigua and Barbuda	Haiti
Algeria	Zambia	United Arab Emirates	Russian Federation	Belize	Eritrea	Equatorial Guinea	Iraq	Grenada	Marshall Islands	Australia	Solomon Islands	Swaziland	
Poland	Japan	Israel	Azerbaijan	Chad	Cyprus	Ethiopia	Slovenia	Turkey	Croatia	Georgia	Latvia	Trinidad and Tobago	

UPR-ЫН МЭДЭЭЛИЙН

WWW.UPR-INFO.ORG

НҮБ-ЫН ХЭДКГ-ЫН

WWW.OHCHR.ORG/EN/HRBODIES/UPR/

UPR ДАХЬ ТББ-УУДЫН ОРОЛЦОО

UPR нь хүний эрхийн усад механизмыг бодвол ТББ-ын оролцоог илүү хангасан давуу талтай.

- ТББ-ийн илтгэл Засгийн газрын илтгэлээс түрүүлж гардаг
- Засгийн газрын Үндэсний илтгэлд оролцох
- Үг хэлэх эрхгүй ч Ажлын хэсгийн хуралдаанд оролцоно
- ХЭЗ-ийн бүгд хуралд үг хэлэх эрхтэй оролцоно
- Нөлөөллийн бусад олон боломж байдаг.
- UPR-ийн хуралдаанд оролцоход Эдийн засаг, нийгмийн зөвлөлийн статустай байхыг шаардахгүй.

Бангкок хотноо төвтэй “Форум Ази” хүний эрхийн сүлжээ, түүний гишүүн “Хүний эрх, хөгжил” төв, “Глоб Интернэшнл” төрийн бус байгууллага хамтран 2010 оны 1-р сарын 10-12-нд “UPR-т төрийн бус байгууллагуудыг бэлтгэх нь” сургалт - зөвлөгөөн зохион байгуулсан.

Сургалт-зөвлөгөөнөөс :

- 40 гаруй ТББ UPR-т бэлтгэх Монголын Төрийн бус байгууллагын Форум байгуулсан.
- Анхаарал татсан 8 сэдвээр илтгэл бэлтгэн оролцохоор тогтож Ажлын хэсгүүд байгуулав.
- Манай байгууллагад мэдээлэл, оролцооны арга хэмжээг хариуцахаар шийдвэрлэсэн юм.

“UPR-ИЙН ҮЙЛ ЯВЦЫГ МЭДЭЭЛЭЛ, СУРТАЛЧИЛГААГААР ДЭМЖИХ НЬ”

“Глоб Интернэшнл” ТББ Австралийн Засгийн газрын Хүний эрхийн жижиг тэтгэлгийн хөтөлбөр, Нээлттэй Нийгэм Форумын санхүүжилтээр 2010 оны 2-р сарын 1-нээс 2011 оны 1-р сар хүртэл 11 сарын хугацаанд хэрэгжүүлсэн.

Төслийн зорилго:

UPR-ийн үйл явцын тухай олон нийтэд мэдээлэл түгээх, үүгээр дамжуулан Монголд тулгамдаж буй хүний эрхийн гол асуудлуудад олон нийтийн анхаарлыг төвлөрүүлэх

Төслийн зорилт:

- Олон нийтэд түгээх мэдээллийн стратеги төлөвлөгөө боловсруулах
- Сэтгүүлчдийн бүлэг байгуулж, тэдэнд UPR-ийн тухай мэдлэг олгох
- Орон нутгийн төрийн байгууллагуудыг мэдээллээр хангаж, үндэсний илтгэл, ТББ-ын мэдээлэлд тэдний оролцоог хангах
- Монголын нөлөө бүхий гол ХМХ-ээр UPR-ын мөн чанар, зарчим, үйл явцын тухай түүний үе шат бүхэнд тогтмол, цэгцтэй мэдээлэл түгээх

ҮРГЭЛЖЛЭЛ

Мэдээлэл сурталчилгааны стратеги төлөвлөгөө боловсруулж UPR-ийн дараах үе шат бүрт мэдээлэл түгээж байлаа.

- ТББ-дын Форумын илтгэл бэлтгэж илгээх
- Үндэсний илтгэл бэлтгэх
- UPR-ийн Ажлын хэсгийн хуралдаанаар илтгэл хэлэлцэх
- ХЭЗ-ийн Бүгд хуралдаанаар UPR-аас гарах шийдвэрийг батласны дараа
- ХЭЗ-ийн Зөвлөмжийг хүлээн авч хэрэгжүүлэх

Сэтгүүлчдэд мэдлэг олгох

- Сэтгүүлчдэд мэдлэг олгох хагас өдрийн сургалт: өдөр тутмын сонин, ТВ, Радиогийн 23 сэтгүүлч UPR-ийн тухай ойлголт, мэдлэгтэй болсон

- “Хүний эрх – НҮБ – сэтгүүлч” гарын авлага: Сэтгүүл, төрийн бус байгууллагуудад зориулан UPR, хүний эрхийн нэр томъёо, ХҮЭТ болон манай улсын соёрхон баталсан гэрээ конвенцийн тодорхой заалтуудыг тайлбарласан гарын авлага бэлтгэж тараасан.

Мэдээлэл түгээх:

- UPR-ын үйл явцын хүрээнд ТББ-дын Форумын үйл ажиллагааг олон нийтэд мэдээлэх
- UPR-ын нөлөөллийн үйл ажиллагааг ТББ-дын Форумын гишүүдэд мэдээлэх, зохион байгуулах

- **UPR-ын үйл явцын хүрээнд ТББ-дын Форумын үйл ажиллагааг олон нийтэд мэдээлэх**

Уламжлалт ХМХ

Мэдээлэл харилцааны шинэ технологи

- www.upr-mongolia.mn
- Шторк

НҮБ-ын Хүний эрхийн зөвлөлийн шинэ механизм болон Монголын ТББ-дын формаас НҮБ-ын ХЭЗ-д илгээсэн илтгэлүүдийн талаар богино хэмжээний хоёр шторк бэлтгэж www.youtube.com/uprmongolia2010 вэб сайтад Тавьж олон нийтэд үзүүлж байна.

- И мэйл маркетинг

UPR-ын үйл явц, түүний үе шат бүхэнд болон UPR-ийн нөлөөллийн үйл ажиллагааны явцыг талаар и мэйлээр мэдээллийг хүргэж байлаа.

Баримтат кино

Монгол дахь хүний эрхийн анхаарал татсан асуудлаар богино хэмжээний 5 баримтат киног олон нийтэд үзүүлэх нээлттэй үзлэг зохион байгуулсан. www.youtube.com/uprmongolia2010 байрлуулсан. CD-д хувилж тараасан.

Хэвлэлийн бага хурал

UPR-ийн нөлөөллийн үйл ажиллагаа

UPR-ийн нөлөөллийн үйл ажиллагааны зөвлөх ажиллуулсан.

Зорилго 1: UPR-ийн үйл явцыг олон нийтэд танилцуулах,

Зорилго 2: НҮБ-ын ХЭЗ-д илгээсэн ТББ-дын мэдээллийг ХЭЗ-ийн гишүүдэд хүргэхэд нөлөөлөх

Зорилго 3: НҮБ-ын ХЭЗ-д илгээсэн ТББ-дын мэдээллийг иргэд, шийдвэр гаргагчдад хүргэхэд нөлөөлөх

Лобби уулзалт:

Монголд үйл ажиллагаа явуулж байгаа телевизүүдийн удирдлагуудтай лобби уулзалт

Яамд, уулзалтууд

Элчин, олон улсын байгууллагуудын анхаарлыг хандуулах уулзалт

ТББ-ын форумын уулзалт

Илтгэлүүдийг товч англи монгол хэл дээр бэлтгэсэн

Шийдвэр гаргагчдад захидал

МОНГОЛ УЛС

2010 оны 11-р сарын 02-ны өдөр UPR – ын ажлын хэсгийн 9-р хуралдаанаар Монгол улс дахь хүний эрхийн төлөв байдлыг дүгнэн хэлэлцэнэ.

UPR – ын ажлын хэсгийн хуралдаанаас өмнө:

1. Монголын ТББ-ууд

Хүний эрхийн үндэсний Комисс
Холбогдох бусад байгууллагуудын
илтгэлүүдийг **2010 оны 4-р сарын 19 –нд**

2. Үндэсний илтгэлийг **2010 оны 8-р сарын 23 -нд** тус
тус НҮБ-ын ХЭЗ-д илгээсэн байх ёстой.

Спасибо за внимание!